

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI**

TASDIQLAYMAN

Toshkent tibbiyot akademiyasi o'quv
ishlari bo'yicha prorektori, professor
Sh. A. Boyomuradov
« 2023-y.

**"Immunoprofilaktika asosslari"
mavzuli malaka oshirish kursi
o'quv dasturi**

(o'qish muddati – 36 kredit)

Toshkent - 2023

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

MINISTRY OF HEALTH OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
TASHKENT MEDICAL ACADEMY

100109, Toshkent sh., Farobiy ko'chasi -2-uy. Tel.: (+998-78) 150-78-25, (+998-71) 214-83-11 Fax: (+998-78) 150-78-28
Website: www.tma.uz, e-mail: info@tma.uz

2023 yil "3" iyun

01-04218 - son

**Toshkent tibbiyot akademiyasi Ilmiy kengashining 2023-yil 31-maydag'i
11-sonli bayonnomasidan ko'chirma**

Ilmiy kengash raisi t.f.d., professor A.K.Shadmanov

Ilmiy kotib: t.f.d., professor G.A.Ismailova

Qatnashdilar: kengash a'zolari (71 kishi)

Kun tartibi:

4. O'quv, o'quv-uslubiy qo'llanmalar, monografiya va uslubiy tavsiyanomalar tasdig'i.

ESHITILDI:

Toshkent tibbiyot akademiyasi O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i F.X.Azizova so'zga chiqib, Vrachlar malakasini oshirish kafedrasi xodimlari R.K.Dadabayeva va F.M.Nuriddinovalar tomonidan o'zbek tili lotin alifbosida tayyorlagan «Immunoprofilaktika asoslari» nomli (36-kredit soat) malaka oshirish o'quv dasturi bilan Ilmiy kengash a'zolarini tanishtirdi va tasdiqlash uchun ovozga qo'ydi.

QAROR QILINDI:

Toshkent tibbiyot akademiyasi Vrachlar malakasini oshirish kafedrasi xodimlari R.K.Dadabayeva va F.M.Nuriddinovalar tomonidan o'zbek tili lotin alifbosida tayyorlagan «Immunoprofilaktika asoslari» nomli (36-kredit soat) malaka oshirish o'quv dasturi tasdiqlansin.

Ilmiy kotib

G.Ismailova

Ijrochi: Sh.Iskandarov
ID: 393058
Sana: 03.06.2023

1.KIRISH

1.1.Maqsad: Oilaviy shifokorlar, pediatrlar va terapevtlari bilimlarini zamonaviy, innovatsion, isbotlangan tibbiyot tamoyillariga asoslangan xalqaro ilmiy-amaliy ma'lumotlar bilan ularning malakaviy xarakteristikasiga mos holda oshirish.

1.2.Vazifalar: Mavzuli malaka oshirish o'quv jarayonini modulli tibbiy ta'lim tamoyili bo'yicha, zamonaviy, innovatsion, isbotlangan tibbiyotga asoslangan xalqaro ilmiy-amaliy ma'lumotlarni davlat talablariga mos holda tuzilgan o'quv dasturi bo'yicha tizimli tashkillashtirish va oilaviy tibbiyotda ko'rsatiladigan profilaktik, tashxislash va davolash uchun kerakli amaliy ko'nikmalarini mustaqil qo'llashga tayyorgarlikni shakllantirish.

1.3.Ta'lim oluvchilar kontingenti: oilaviy shifokorlik punktlari, qishloq va shahar oilaviy poliklinikalar, ko'p tarmoqli markaziy poliklinikalar pediatrlari va oilaviy shifokorlari.

1.4. “Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” mavzuli malaka oshirish kursi o'quv dasturini o'zlashtira olish uchun zarur bo'lgan tinglovchi kompetensiyasi ushbu mutaxassislikning malakaviy xarakteristikasiga mos ravishda amalga oshiriladi.

Umumiy kompetensiyalar: inson immun tizim anatomiyasini va fiziologiyasini bilish, oilaviy shifokor faoliyatida boshqariluvchi yuqumli kasalliklar belgilari va ularni oldini olish, kasalliklarni erta aniqlash, davolash va bemorlarni dispanser kuzatuvi. Shifokorga biriktirilgan aholini profilaktik tibbiy ko'riqdan yuqori malakali o'tkazish. Biriktirilgan hududda epidemiologik holatni tahlil etish usuli. Asosiy demografik ko'rsatgichlarni hisoblash va tahlil qilish. BTSYo muassasalarida asosiy, yangi tibbiy hujjatlarni to'g'ri olib borish. Tibbiy-ijtimoiy va hamkorlik faoliyati olib borish, kelishmovchiliklarni hal etish, hamkasabalar, patsiyentlar va ularning yaqinlari bilan to'g'ri muloqot qilish.

1.5.Dasturning dolzarbliji

Oilaviy shifokorlarini malakasi oshirish aholiga hozirgi davr talablariga mos ravishda zamonaviy, malakali sifatli tibbiy xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi.

Sog'lijni saqlash tizimining butun dunyo bo'yicha rivojlanish tajribasi shuni ko'rsatadiki, aholiga sifatli profilaktik yordam ko'rsatuvchi yuqori malakali umumiy amaliyot shifokorlari, terapevtlar va pediatrlardan tashkil topgan samarali birlamchi bo'g'in faoliyati ixtisoslashtirilgan yordamni kuchaytirishdan ko'ra iqtisodiy foydaliroqdir.

Oilaviy shifokor (OSh) aholiga yoshi, jinsi yoki kasallik turidan qat'iy nazar, keng ko'lamli va uzlusiz tibbiy yordam ko'rsatish uchun umumiy tibbiyot amaliyoti faniga mos keluvchi asosiy bilim va ko'nikmalarini egallagan bo'lishi lozim. OShning asosiy vazifalari – aholining salomatligini saqlash, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va kasalliklarni oldini olishdir. Profilaktik, davolash va palliativ yordam oila va jamiyat uchun o'tkazilib, uni patsiyent hayotining jismoniy, ruhiy, ijtimoiy va madaniy tomonlarini hisobga olgan holda, sog'lijni saqlashning boshqa soha mutaxassislari bilan hamkorlikda olib boriladi. Bulardan, poliklinik tizimdagi terapevtlar va pediatrlarning hissasi kattadir. Mutaxassis tomonidan egallangan

bilimlarning deyarli yarmisi, o‘z bilimini oshirmsa, xar besh yilda eskirish tendensiyasiga egaligini bilgan holda, OShlar, pediatrlar va terapevtlar patsiyent uchun samarali, xavfsiz va qulay bo‘lgan malakali tibbiy yordam ko‘rsatishi uchun o‘zining bilim va ko‘nikmalarini doimo, tizimli ravishda oshirib borishi lozim. “Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” mavzuli malaka oshirish kursi o‘quv dasturi oilaviy shifokor punktlari, qishloq va shahar oilaviy poliklinikalari, ko‘p tarmoqli markaziy poliklinikalar pediatrlari, Oilaviy shifokorlari va boshqa, o‘z bilimini boshkaruvchi infeksiya chakiradigan kasalliklarini oldini olish bo‘yicha takomillashtirishni rejalanagan poliklinik shifokorlar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, ularning sovuqlik zanjiri, xavfsiz inyeksiya, emlashga ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar, emlashdan keyingi holatlar bo‘yicha bilimlari va ko‘nikmalarini mutaxassislikning malakaviy talablariga mos ravishda oshirishiga qaratilgandir.

O‘quv dasturining dolzarbligi amaliyotga asoslangan va muammolarga yo‘naltirilgan yondoshuv asosida amaliy tibbiy yordamning zamонави ehtiyojlaridan kelib chiqib, o‘quv materiallari va jarayonlar O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash tizimining va mutaxassislikning o‘ziga xos kasbiy ehtiyojlariga qaratilgan. Dastur asosiy va eng yangi adabiyotlardan, chet el olimlarining tarjima qilingan adabiyotlaridan, milliy va jahon standartlari asosida tuzilgan meyoriy hujjatlardan, shu bilan bir qatorda, birlamchi tibbiy-sanitariya yordami doirasidagi meyoriy hujjatlar asosida tuzildi. Bular quyidagilardir:

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 06.05.2019 yildagi PQ-4310, “Tibbiyot va Farmasevtika ta’limi va ilm-fani tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” qarori,

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 07.04.2020 yildagi PQ-4666, “Tibbiy-sanitariya sohasida kadrlarni tayyorlash va uzlusiz kasbiy rivojlantirishning mutlaqo yangi tizimini joriy etish chora tadbirlari to‘g‘risida” qarori

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 27.09.2017 yildagi № 769-sonli “Tibbiy kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 13.09.2017 yildagi № 718-sonli “Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalarida tibbiy xizmatlar sifatini yaxshilashga, o‘tkazilayotgan profilaktika tadbirlarining samaradorligi uchun mas’uliyatni oshirishga doir qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”,

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2020-yil 15.06. N160 Buyrug‘i “Tibbiy-sanitariya va farmasevtika kadrlarining uzlusiz malakasini oshirish tizimini tashkil etish bo‘yicha meyoriy hujjatlarni yanada takomillashtirish to‘g‘risida”,

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2020 yildagi № 363-sonli va 2021 yil 15.02. dagi №31-sonli “O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining tizimidagi tibbiyot muassasalarida yuritiladigan tibbiy hisob hujjatlarni tasdiqlash haqida” buyrug‘i;

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2022-yil 17.01 N16 sonli buyrug‘i;

“O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi tizimidagi ambulatoriya-poliklinika muassasalarida yuritiladigan tibbiy hisob xujjat shakllarini takomillashtirish to‘g‘risida”;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Tibbiyot muassasalari xodimlarini moddiy qo‘llab-quvvatlash hamda rag‘batlantirishni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2022 yil 17 maydagi PF-136-son Farmoni ijrosini ta‘minlash to‘g‘risida

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 08.09.2017 yildagi № 517-sonli “Toshkent shahar ko‘p tarmoqli markaziy va oilaviy poliklinikalar faoliyatini tashkil etish xaqida” buyrug‘i;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-2021 yillarda O‘zR rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi; O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ko‘tarilgan yoshlar ma`naviyatini yuksaltirish va ularning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo‘yicha 5 ta tashabbus loyihasi, 2019 yil;

“Professional ta‘lim tizimini yanada takomillashtirishga doir qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 06.09.2019 yildagi Farmoni;

“Dori vositalarni noqonuniy aylanishining oldini olish choralarini kuchaytirish to‘g‘risida” O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 06.09.2019 yildagi Qarori;

“Huquqiy monitoringning zamonaviy mexanizmlari asosida qonun xujjatlari ijrosining samaradorligini oshirish chora tadbirlari to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 04.11.2019 yildagi Qarori;

“Reproduktiv yoshdagи ayollar, homiladorlar va bolalarga ko‘rsatiladigan tibbiy yordam sifatini oshirish va ko‘lamini yanada kengaytirish to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 09.11.2019 yildagi Qarori;

“2017-2021-yillarda mamlakatimizni rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi” O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 07.02.2017 yildagi Farmoni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ko‘tarilgan yoshlar ma`naviyatini yuksaltirish va ularning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo‘yicha 5 ta tashabbus loyihasi, 2019 y.

- O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 25-maydagi PQ-5124-son qarori Sog‘liqni saqlash sohasini kompleks rivojlantirishga doir qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida

- O‘zR SSVning 26.01.2015 yildagi № 36-sonli “Boshqariluvchi yuqumli kasalliklar immunoprofilaktikasini tashkil etish va utkazish” buyrug‘i

- 2021-yildagi № 0239-07/4 SanMvaQ “O‘zbekiston Respublikasida infektion kasalliklarini immunoprofilaktikasi” va boshqa meyoriy hujjatlar.

- Ambulatoriya-poliklinika muassasalarida yuritiladigan tibbiy hisob hujjatlari.

1.6.Dastur hajmi. Hozirgi vaqtida oilaviy shifokor punktlari, qishloq va shahar oilaviy poliklinikalari, ko‘p tarmoqli markaziy poliklinikalar pediatrlari, oilaviy shifokorlari va OSh-pediatrlar uchun “Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” mavzuli malaka oshirish kursi o‘quv dasturi davomiyligi 1 hafta bo‘lib (36 kredit), bu vaqtida shifokor oilaviy tibbiyot uchun kerak bo‘lgan zamonaviy bilim va ko‘nikmalarni egallaydi.

1.7.O‘qish shakli: “Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” mavzuli malaka oshirish kursi ishdan to‘liq ajralgan holda o‘tkazilib, ilg‘or pedagogik va innovatsion-interfaol ta’lim texnologiyalarini yordamida amalga oshiriladi.

1.8.Mashg‘ulotlarni o‘tish tartibi: kuniga 6 kredit, haftasiga 36 kreditdan, 8.30 dan 13.20 gacha, 40 daqiqalik tushlik tanaffus va xar 2 akademik soatli (80 daqqa) mashg‘ulotdan so‘ng 10 daqiqalik tanaffus. Dasturning umumiy davomiyligi – 36 kredit (1 hafta).

1.9.Malaka oshirishdan so‘ng beriladigan xujjat. “Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” mavzuli malaka oshirish kursini tugatib, yakuniy imtihonlarni muvaffaqiyatli topshirgandan so‘ng, unga tegishli namunadagi sertifikat/guvohnoma topshiriladi.

2.REJALASHTIRILAYOTGAN TA’LIM NATIJALARI

2.1.“ Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” mavzuli malaka oshirish kursi o‘quv dasturini egallah natijasida takomillashtirilishi (yangilanishi) lozim bo‘lgan kasbiy kompetensiyalar ushbu mutaxassislikning malakaviy xarakteristikasiga mos ravishda amalga oshiriladi.

Kasbiy kompetensiyalar: boshqariluvchi yumumli kasalliklarni samarali oldini olish maqsatida o‘z vaqtida emlash ishlarni rejalahash va olib borish, maslahat berish, O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi tasdiqlagan va tavsiya etgan standartlar asosida yuqori sifatli tibbiy yordam ko‘rsatish; o‘z faoliyatini jamiyatda qabul qilingan ma’naviy-xuquqiy meyorlarga ko‘ra yuritish, konfidensial ma’lumotlar bilan ishslashda shifokorlik etikasi, qonunlar, meyoriy-xuquqiy talablarga rioya qilish, shifokorlik sirini saqlash.

“Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” moduli bo‘yicha mavzuli malaka oshirish dasturida tahsil olish davomida olingan ma’lumotlar asosida aholining salomatligini saqlash, boshqariluvchi yuqumli kasalliklarini oldini olish, profilaktika chora-tadbirlarini rejalahshtirish va o‘tkazish, asoratlarni oldini olish, kasalliklarga olib keluvchi xavf omillarini aniqlash va ularni modifikatsiyalash, aholida o‘z salomatligini saqlash, sog‘lom turmush tarzi va sog‘lom oilani shakllantirish bo‘yicha sanitariya-targ‘ibot ishlarini olib borish.

3.DASTUR MAZMUNI

3.1.“ Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” mavzuli malaka oshirish kursi o‘quv dasturining o‘quv rejasи (36 kredit)

№	Bo‘lim va mavzular nomi	Kredit	Auditoriya mashg‘ulotlari			Attestasiya
			Ma`ruza	Amaliy yo‘nalishdagi mashg‘ulotlar		
				Amaliy mashg‘u-lot	Simulyatsion o‘quv	Seminar
1	Mavzu: Boshqariluvchi infeksiya. 36 buyruq.	6		6		
2	Mavzu: Vaksinalar № 0239-07/3 SanMvaQ.	6		6		
3	Mavzu: Emlashning oltin qoidalari.	6		6		
4	Mavzu: Emlashning oltin qoidalari.	6		6		
5	Mavzu: Emlashdan keyingi holatlarini epidemiologik nazorati	6		6		
6	Mavzu: Emlash ishlarini rejalashtirish, xisobot va monitoringi.	6		6		
	JAMI	36		36		

3.2. O‘quv dasturi tasnifi

- 3.2.1. “Oilaviy shifokor faoliyatida immunoprofilaktika ishlari” o‘quv dasturi:
- a) o‘quv dasturiga 36 kredit ajratilgan;
 - b) tinglovchida kasbiy kompetensiyaning shakllanishini ta’minlovchi bilim, ko‘nikmalar;
 - o‘quv kursi yakunida tinglovchi bilish lozim:

- Sog‘liqni saqlash vazirligi 26.01.2015 yildagi № 36-sonli “Boshqariluvchi yuqumli kasalliklar immunoprofilaktikasini tashkil etish va utkazish” buyrug‘i va № 0239-07/4 SanMvaQ “O‘zbekiston Respublikasida infektion kasalliklarini immunoprofilaktikasi” xujjalor mohiyatini;
- boshqariluvchi infeksiyalarni;
- sovuqlik zanjirini;
- emlashning oltin qoidalarini;
- emlashdan keyingi holatlarini epidemiologik nazoratini.

• o‘quv kursi yakunida tinglovchi bajara olishi lozim:

- ambulatoriya-poliklinika muassasalari meyoriy va tibbiy hisob hujjatlarni to‘g‘ri yuritish;
- yillik, oylik, kunlik emlash rejasini tuzishni;
- emlash tahlilini qilish;
- 5 va 6 hisobot shaklini to‘ldirish;
- emlash monitoringini o‘tqazish)

o‘quv dasturi mazmuni

1- Mavzu. Boshqariluvchi infeksiya. 36 buyruq.

- 1.1. Boshqariluvchi infeksiyalar: sil, ko‘k yo‘tal, bo‘g‘ma, qoqshol, virusli gepatit V, Hib, pnevmokokkli va rotavirus infeksiyalar, shol, qizamiq, qizilcha, tepki, odam papilomasi virusi
- 1.2. O‘zR SSVning 26.01.2015 yildagi № 36-sonli “Boshqariluvchi yuqumli kasalliklar immunoprofilaktikasini tashkil etish va utkazish” buyrug‘i

2- Mavzu. Vaksinalar. № 0239-07/4 SanMvaQ.

- 2.1. Vaksinalar turlari: tirik, o‘lik, rekombinant ularning farqi va uziga hosligi
- 2.2. 2021-yildagi № 0239-07/4 SanMvaQ “O‘zbekiston Respublikasida infektion kasalliklarini immunoprofilaktikasi”

3- Mavzu. Emlashning oltin qoidalari

- 3.1. Sovuqlik zanjiri.
- 3.2. Ochiq flakon qoidasi.
- 3.3. Havsiz inyeksiya qoidasi.
- 3.4. Havsiz utilizatsiya.
- 3.5. Emlashga qo‘rsatmalar va qarshi ko‘rsatmalar.

4- Mavzu. Emlashning oltin qoidalari

- 4.1. Havfsiz utilizatsiya.
- 4.2. Emlashga qo‘rsatmalar va qarshi ko‘rsatmalar

5- Mavzu. Emlashdan keyingi holatlarning epidemiologik nazorati.

- 5.1. Emlashdan keyingi reaksiyalar
- 5.2. “Tizimli hatolar”
- 5.3. Emlashga nisbatan “psixologik qo‘rquv” holatlar.
- 5.4. Emash bilan birga to‘g‘ri kelgan tasodifan holatlar

6- Mavzu. Emlash ishlarini rejorashtirish, hisobot va monitoring.

- 6.1. Aholi yoshi setkasini tuzish, emlash tahlilini o‘tqazish, yillik, oylik, kunlik rejorashtirish.

6.2. Hisobotlarning 5 va 6 shakli

6.3. Emlash monitoringini o‘tqazish qoidalari

4.DASTURNI AMALGA OSHIRISHNING TASHKILIY-PEDAGOGIK TA’MINOTI

4.1.O‘quv bazalari. Umumiy malaka oshirish tsikllari Toshkent tibbiyot akademiyasining Vrachlar malakasini oshirish kafedrasida amalga oshiriladi. Ushbu kafedraning o‘quv bazalari Toshkent shahrining № 9- va № 16-oilaviy poliklinikalarida joylashgan.

№ 9-sonli oilaviy poliklinika Toshkent shahrining Mirzo Ulug‘bek tumanida joylashgan bo‘lib, 39250 aholiga xizmat ko‘rsatadi, 2650 kv.m maydonga ega va 1 smenada 180 ta bemor qabuliga mo‘ljallangan. № 16-sonli oilaviy poliklinika Toshkent shahrining Olmazor tumanida joylashgan bo‘lib, 35720 ta aholiga xizmat ko‘rsatadi, 7156 kv.m maydonga ega va 1 smenada 320 ta bemor qabuliga mo‘ljallangan.

Har ikkala o‘quv bazasi o‘quv jarayoni amalga oshirish uchun kerak bo‘lgan jihozlar, hamda mulyajlar, kompyuterlar, proektor, doska, flipchartlar, kutubxonalar, xirurgik va ginekologik muolajalar uchun asboblar, elektrokardiograf, pikfloumetr, oftalmo-otoskop, kamerton kabilar bilan ta`minlangan.

Har ikki o‘quv bazasidagi auditoriyalar umumiy soni – 10 ta, mebel jihozlari, doskalar, 20 ta kompyuter, 2 ta proektor va boshqa tashkiliy texnika bilan jihozlangan. O‘quv auditoriyalaridan tashqari, 2 ta kompyuter xonalari va 2 ta kutubxonalar bor

Shu bilan birga, har ikkala oilaviy poliklinikalarda rentgen-apparatlar, flyuorografiya, UTT, elektrokardiograflar, klinik va bioximik laboratoriylar bor.

4.2.Dastur bo‘yicha auditoriya mashg‘ulotlarini o‘tkazish uchun zarur jihozlar ro‘yxati: simulyatsion jihozlar, multimedia jamlanmasi, o‘quv doska, flipchat, marker. Modullar bo‘yicha tavsiya qilinadigan o‘quv uslubiy hujjatlar, tarqatma materiallar, nazorat savollari, adabiyotlar elektron nusxada saqlanadi.

4.3.Adabiyotlar ro‘yxati

4.3.1.Qonunchilik va me’yoriy-huquqiy xujjatlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi “Ta‘lim to‘g‘risidagi qonuni”;
- 2.Sog‘lijni saqlash xodimlari malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash tizimi faoliyatini tashkil etish va boshqarishga qo‘yiladigan davlat talablari;
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 5.05.2017 yildagi “O‘zbekiston Respublikasida tibbiy ta‘lim tizimini yanada isloh qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-2956-son qarori;
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 7.12.2018 yildagi № 5590-tonli “O‘zbekiston Respublikasi sog‘lijni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Farmoni;

5.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 06.05.2019 yildagi PQ-4310, “Tibbiyot va Farmasevtika ta‘limi va ilm-fani tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” qarori,

6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 07.04.2020 yildagi PQ-4666, “Tibbiy-sanitariya sohasida kadrlarni tayyorlash va uzlusiz kasbiy rivojlantirishning mutlaqo yangi tizimini joriy etish chora tadbirlari to‘g‘risida” qarori

7. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 27.09.2017 yildagi № 769-sonli “Tibbiy kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori;

8. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 13.09.2017 yildagi № 718-sonli “Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalarida tibbiy xizmatlar sifatini yaxshilashga, o‘tkazilayotgan profilaktika tadbirlarining samaradorligi uchun mas‘uliyatni oshirishga doir qo‘sishma chora-tadbirlar to‘g‘risida”,

9. O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2020-yil 15.06. N160 Buyrug‘i “Tibbiy-sanitariya va farmasevtika kadrlarining uzlusiz malakasini oshirish tizimini tashkil etish bo‘yicha meyoriy hujjatlarni yanada takomillashtirish to‘g‘risida”,

10. O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2020 yildagi № 363-sonli va 2021 yil 15.02. dagi №31-sonli “O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining tizimidagi tibbiyot muassasalarida yuritiladigan tibbiy hisob hujjatlarni tasdiqlash haqida” buyrug‘i;

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2022-yil 17.01 N16 sonli buyrug‘i,

“O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi tizimidagi ambulatoriya-poliklinika muassasalarida yuritiladigan tibbiy hisob xujjat shakllarini takomillashtirish to‘g‘risida

11.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Tibbiyot muassasalari xodimlarini moddiy qo‘llab-quvvatlash hamda rag‘batlantirishni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2022 yil 17 maydagи PF-136-son Farmoni ijrosini ta`minlash to‘g‘risida

12. O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 08.09.2017 yildagi № 517-sonli “Toshkent shahar ko‘p tarmoqli markaziy va oilaviy poliklinikalar faoliyatini tashkil etish haqida” buyrug‘i;

13. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-2021 yillarda O‘zR rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi; O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ko‘tarilgan yoshlar ma‘naviyatini yuksaltirish va ularning bo‘s sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo‘yicha 5 ta tashabbus loyihasi, 2019 yil;

14.“Professional ta‘lim tizimini yanada takomillashtirishga doir qo‘sishma chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 06.09.2019 yildagi Farmoni;

15. “Dori vositalarni noqonuniy aylanishining oldini olish choralarini kuchaytirish to‘g‘risida” O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 06.09.2019 yildagi Qarori;

16.“Huquqiy monitoringning zamonaviy mexanizmlari asosida qonun xujjalari ijrosining samaradorligini oshirish chora tadbirlari to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 04.11.2019 yildagi Qarori;

17.“Reproduktiv yoshdagi ayollar, homiladorlar va bolalarga ko‘rsatiladigan tibbiy yordam sifatini oshirish va ko‘lamenti yanada kengaytirish to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 09.11.2019 yildagi Qarori;

18.“2017-2021-yillarda mamlakatimizni rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi” O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 07.02.2017 yildagi Farmoni;

19.O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ko‘tarilgan yoshlar ma‘naviyatini yuksaltirish va ularning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo‘yicha 5 ta tashabbus loyihasi, 2019 y.

20. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Professional ta‘lim tizimini yanada takomillashtirishga doir qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 06.09.2019 yildagi Farmoni;

21. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 7.12.2018 yildagi № 5590-sonli “O‘zR sog‘liqni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Farmoni;

22. O‘zbekiston Respublikasi SSVning 18.09.2017 yildagi №535-sonli “BTSYO muassasalarida profilaktik chora-tadbirlarning samaradorligi uchun mas‘ulligini oshirish choralarini to‘risida” buyrug‘i va boshqa me`yoriy xujjalalar.

23. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 10 noyabrdagi PQ-4887-son qarori aholining sog‘lom ovqatlanishini ta‘minlash BO‘YICHA qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida

24. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.07.2021 y. PQ-5199-son "Sog‘liqni saqlash sohasida ixtisoslashtirilgan tibbiy yordam ko‘rsatish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori

25. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 noyabrdagi PF-6110-son Farmoni Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalari faoliyatiga mutlaqo yangi mexanizmlarni joriy qilish va sog‘liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlar samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida

26. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 7 dekabrdagi PF-5590-son Farmoni 2019-2025 yillarda O‘zbekiston Respublikasining sog‘liqni saqlash tizimini rivojlantirish kontseptsiyasi

27. 2022 yil 18 mart Xalqaro forumlar saroyida Prezident Shavkat Mirziyoev ishtirokida "Tibbiyotdagi islohotlar - inson qadri uchun" mavzusidagi ochiq muloqot

28. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 2 oktyabrdagi PQ-4847-son qarori Sog‘liqni saqlash sohasida Davlat boshqaruvi tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida

29. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 noyabrdagi PQ-4891-son [qarori](#) Tibbiy profilaktika ishlari samaradorligini yanada oshirish orqali jamoat salomatligini ta`minlashga oid qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida

30. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 noyabrdagi PQ-4890-son [qarori](#) Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi modeli va davlat tibbiy sug‘urtasi mexanizmlarini sirdaryo viloyatida joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida

31. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 25 maydagi PQ-5124-son [qarori](#) Sog‘liqni saqlash sohasini kompleks rivojlantirishga doir qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida

4.3.2.Dasturda ko‘zda tutilgan mavzular bo‘yicha tavsiya qilinadigan o‘quv-uslubiy hujjatlar va materiallar ro‘yxati

1. O‘zR SSVning 26.01.2015 yildagi № 36-sonli “Boshqariluvchi yuqumli kasalliklar immunoprofilaktikasini tashkil etish va utkazish” buyrug‘i;

2. 2021-yildagi № 0239-07/4 SanMvaQ “O‘zbekiston Respublikasida infektion kasalliklarini immunoprofilaktikasi”;

3. Rukovodstvo po epidemiologicheskому nadzoru za PPPI. №012-3/328, 2018

4.3.3.O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari

1.Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat‘iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. T.: O‘zbekiston, 2017 y.,104 b.

2.Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. T.: O‘zbekiston, 2017 y., 488 b

3.Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. T.:2016 y., 56 b.

4.Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat‘iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. Toshkent, O‘zbekiston. 1-tom, 2017 yil, 596 bet

5.Mirziyoev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. Toshkent, O‘zbekiston. 2-tom, 2018 yil, 512 bet

6.Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta`minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O‘zR Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagи ma‘ruza. Toshkent, O‘zbekiston. 2017 yil, 50 bet

7.Karimov I.A. Tarixiy xotira va inson omili – buyuk kelajagimizning garovidir. – T.: O‘zbekiston, 2012.

8.Karimov I.A. Ona yuritimizning baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo‘lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir. T.:O‘zbekiston, 2015.

4.3.3. Internet-resurslar

http://www.who.int/immunization/policy/immunization_tables/en/index.html.

http://apps.who.int/immunization_standards/vaccine_quality/pqs_catalogue/

www.who.int/child-adolescent-health
[http://www.medline.ru;](http://www.medline.ru)
[http://www.thyronet.ru;](http://www.thyronet.ru)
[www.medi.ru;](http://www.medi.ru)
[http://www.pubMed;](http://www.pubMed)
[http://www.speclit.med-lib.ru;](http://www.speclit.med-lib.ru)
[http://www.medpulse.ru;](http://www.medpulse.ru)
[http://www.med2000.ru;](http://www.med2000.ru)
[http://www.rmj.ru;](http://www.rmj.ru)
[http://rusmedserv.com;](http://rusmedserv.com)
[http://www.doctor.ru;](http://www.doctor.ru)
[http://medgazeta.rusmedserv.com;](http://medgazeta.rusmedserv.com)
<http://www.studmedlib.ru/>; <http://www.nsmu.ru/lib>;

5.YAKUNIY ATTESTATSIYA

5.1.Yakuniy attestatsiyaga qo‘yiladigan talablar

Yakuniy attestatsiya - kurs yakunida mutaxassislik bo‘yicha nazariy bilim va amaliy ko‘nikmalarni tinglovchilar tomonidan o‘zlashtirish darajasini baholash usuli bo‘lib, tinglovchi tomonidan o‘quv reja va dastur asosida o‘qitilgan modular bo‘yicha egallangan nazariy va amaliy bilimlar, kasbiy kompetentsiya, klinik fikrlash qobiliyatini rivojlanganlik darajasi, olingan bilimlarni amaliy masalalarni hal qilishda qo‘llash mahorati aniqlash va o‘qitish samaradorligini baholashni ko‘zda tutadi. Har bir tinglovchi tasdiqlangan o‘quv reja va dasturlarga muvofiq yakuniy attestatsiyadan o‘tishi shart.

Yakuniy attestatsiya suhbat, test va amaliy ko‘nikmalarni bajarish shaklida o‘tkazilib, o‘tish bali - 70 ball etib belgilangan.

Yakuniy attestatsiya va boshqa nazorat turlarini o‘tkazish tartibi malaka oshirish va qayta tayyorlash ta‘lim muassasasi o‘quv-uslubiy kengashida muhokama qilingan, tasdiqlangan va ishchi o‘quv dasturlarida aniq keltirilgan “Tinglovchilarning kasbiy bilim va ko‘nikmalarini baholash to‘g‘risidagi NIZOM”da ko‘rsatilgan baholash mezonlari asosida bajariladi.

Yakuniy attestatsiya quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

- 1- test sinovi;
- 2- amaliy ko‘nikmani baholash;
- 3- yakuniy suhbat (vaziyatli masalalarni echish).

Test sinovi – malaka oshirish mutaxassisligi bo‘yicha kafedrada ishlab chiqilgan test banki asosida o‘tkaziladi. Test sinovi natijalari quyidagicha baholanadi: to‘plangan to‘g‘ri javoblar hajmi umumiy test topshiriqlari ulushining 70%i va undan ortig‘ini tashkil etganda - “o‘tdi”, 69% va undan kam natijaga erishilganda - “o‘tmadi” deb baholanadi. Tinglovchilarning tayanch bilimlarini aniqlash va yakuniy test sinovini o‘tkazish uchun mazkur malaka oshirish kursi o‘quv dasturi doirasida tuzilgan bir xil test topshiriqlari bankidan foydalaniladi. Tinglovchiga test

topshiriqlari bankidan 50 tadan kam bo‘lmagan hajmda test savollari berilishi tavsiya etiladi. Test sinovidan o‘tgan tinglovchilar yakuniy attestatsiyaning amaliy ko‘nikmani baholash bosqichiga qo‘yiladi.

Amaliy ko‘nikmani egallash darajasini baholashda tibbiyat va farmatsevtika kadrlari malakasini oshirish va qayta tayyorlashga qo‘yiladigan amaldagi Davlat talabi va malaka talablari doirasida tinglovchi tomonidan amalga oshirilishi lozim ko‘nikmalar sinovdan o‘tkaziladi. Baholash natijalari “o‘tdi” va “o‘tmadi” deb belgilanadi. Amaliy ko‘nikmalarni bajarish algoritmi bo‘yicha biron bir qadamni noto‘g‘ri bajargan yoki bajarmagan tinglovchi yakuniy attestatsiyaning mazkur bosqichidan “o‘tmagan” deb hisoblanadi va keyingi yakuniy suhbat bosqichiga kiritilmaydi.

Yakuniy suhbat bosqichida tinglovchiga har biri 5 ta savoldan iborat 2 ta vaziyatli masala beriladi. Vaziyatli masalalarni echish natijasi mazkur vaziyatli masalada belgilangan savollarga berilgan to‘g‘ri javoblar soni asosida shakllantiriladi. Nazoratning ushbu turi berilgan umumiy to‘g‘ri javoblar soni 7 ta (70%) va undan ortiq bo’lganda – “o‘tdi”, 6 ta va undan kam bo‘lgan hollarda – “o‘tmadi” sifatida baholanadi.